

Athene in cijfers

21

zijn de begincijfers van alle telefoonnummers van Athene.

42

procent van de Grieken rookt – dat is meer dan in enig ander Europees land.

42,195

km is de afstand van Marathon tot Athene, die Philippides in 490 v.Chr. liep om de overwinning op de Perzen uit te roepen.

48

procent bedroeg de jeugdwerkloosheid in Griekenland in maart 2017.

61

stations telt Atheense metro – en er gaan er meer komen.

75

regendagen telt Athene per jaar volgens de langjarige statistieken.

93

minuten doet een Athener gemiddeld over een drankje in een café.

202

landen deden in 2004 mee aan de Olympische Zomerspelen.

1413

meter is de hoogte van de hoogste berg aan de rand van Athene.

2186

kilometer is hemelsbreed de afstand tussen Athene en Amsterdam.

IN 1896 EN 2004

vonden de Olympische Spelen in Athene plaats.

1925

was het jaar waarin de eerste metrolijn van Athene openging.

1985

was Athene de eerste culturele hoofdstad van Europa.

3800

jaar is verstreken sinds de eerste bebouwing op de Akropolis verscheen.

665.000

inwoners telt de gemeente Athene.

5.000.000

mensen wonen in het stedelijk gebied van Athene.

18.087.377

passagiers verwerkte de luchthaven van Athene in 2015.

1234567890

is het meest gebruikte wachtwoord voor wifi.

A' is een rangtelwoord en staat gelijk aan 1e bij ons, B' is dus 2e.

4

Op de godenrots – de Akropolis

Iedereen zou ten minste een keer in zijn leven op de Akropolis moeten zijn geweest – en bij voorkeur 's ochtends om acht uur. Alleen dan zul je er meer zuilen dan mensen zien. De korte beklimming van de 156 m hoge kalksteenrots is meer dan het volgende vinkje op je bucketlist van werelderfgoed – de Akropolis staat symbool voor Griekenland als grootmacht en bakermat van democratie.

De donkere zijde van de macht ... Met de Propyleeën – de poort van de Akropolis – vierde Athene de overwinning op de Perzen. Tegelijkertijd wilden de Atheners de andere Griekse steden intimideren met hun macht.

De monumentale Propyleeën zijn het toegangsgebouw tot de Akropolis. Rechts staat wat verborgen de elegante Tempel van Nike, links het Erechtheion aan de rand van de rots, en recht voor je zie je de grote trots van Athene: het Parthenon. Meer is er niet.

Tijd voor een beetje geschiedenis – je ontkomt er hier niet aan! De Perzen hadden in 480 v.Chr.

Athene ingenomen en de tempels op de rots verwoest. De Atheners lieten het er niet bij zitten en lokten de Perzen een jaar later bij de Zeeslag bij Salamis in de val en verdreven hen uit Europa.

Voor het eerst in de geschiedenis had een democratisch georganiseerde gemeenschap een machtige despoot verslagen. Dronken van de overwinning dwong Athene alle Ionische steden tot een verbond (de Delische Bond, een soort NAVO uit de oudheid) waardoor de stad tot grootmacht uitgroeide en er enorme hoeveelheden geld in de kas vloeiden. Athene wilde met de nieuwe gebouwen op de Akropolis laten zien dat de stad nu een supermacht was.

Een grootmacht bouwt

De hedendaagse bezoeker betreedt de Akropolis net als de mensen in de antieke wereld, over een brede bordestrap, met in het midden een hellend vlak voor de offerdieren. De trap eindigt bij het monumentale poortgebouw van de **Propyleeën** 1. In het oude Hellas was de grootte daarvan uniek en overtuigde de bezoeker bij binnenkomst onmiddellijk van de macht van Athene. Voor- en achterkant worden door zes Dorische zuilen gevormd, binnen droegen zes Ionische zuilen het marmeren cassetteplafond. Ooit was dat fijn beschilderd en spande zich als een hemels baldakijn boven hen die binnentraden. De wanden van de zijvleugels waren beschilderd, onder meer met scènes uit de Trojaanse Oorlog uit de 12e of 13e eeuw v.Chr.

Overwinningsgodin zonder vleugels

De **Tempel van Nike** 2 op een uitloper van de rots zuidelijk van de Propyleeën werd in 421 v.Chr. gebouwd ter ere van een vredesverdrag in de Peloponnesische Oorlog, dat uiteindelijk weinig opleverde. Aan het einde van de oorlog, in 404 v.Chr., was Athene zijn vooraanstaande plaats kwijt. De kleine tempel was gewijd aan Athena Nike, de zegevierende Athene, en niet aan de gevleugelde Griekse godin van de overwinning, Nike. De tempel werd bij de strijd tussen de Turken en Venetianen volledig afgebroken en is inmiddels drie keer weer compleet opgebouwd met de oude stenen, wat ongetwijfeld een archeologisch record is.

O
OVER-
GENS

De Trojaanse Oorlog ... was dat niet een sprookje, een legende? De oorlog om Troje is werkelijkheid voor de Grieken en heeft altijd een grote betekenis voor hen gehad, zelfs nog in 1921, bij de poging om Constantinopel te heroveren. De overwinning op Troje opende voor de vroege Grieken de poort naar Klein-Azië. De taferelen uit de Trojaanse Oorlog op de Propyleeën waren daarom een statement: dat gaat ons weer lukken! 130 jaar moesten de Grieken wachten, toen trok Alexander de Grote tegen de Perzen op.

N
NOG WAT

De 'reisjournalist' uit de oudheid Pausanias beschreef het beeld van Nike in Athene als 'vleugelloos' – in tegenstelling tot de beroemde Nike van Samothrake. Dat leidde tot een grapje: de godin van de overwinning heeft in Athene geen vleugels, zodat ze niet kan wegvliegen van de Atheners.

bord. Het is de titel van een fabel van de oude dichter Aesopus. Op het menu staan moderne interpretaties van de Griekse keuken, die vooral jonge Atheners in grote aantallen trekken. Hoofdgerechten € 7-13.

Odós Mitropóleos 12-14, Syntagma, tel. 210 324 76 07, ma.-za. 13-1 uur, metro: Syntagma.

De omelet van je leven

Valsamákis 🍷 F 5

Bescheiden is men hier niet. Op een bord staat in het Grieks: 'Hier serveren we niet de beste kip van de wereld, maar van het paradijs'. Het vlees en de eieren komen van kippen die buiten mogen scharrelen, terwijl ook de prijzen paradijselijk zijn, zeker als je weet dat het onopvallende zaakje direct aan het Kolonáki plein ligt. Drie kipspiesjes met friet kosten € 7,50. Bovendien maken ze hier misschien wel de beste omelet van in ieder geval de wereld: rijk gevuld met kip, kaas, gegrilde courgette, aubergine, tomaat en paprika, vergezeld van flink wat friet (€ 5,50).

Platia Kolonáki 3, tel. 210 360 67 25, ma.-vr. 10.30-23, za. 10.30-18 uur, metro: Syntagma.

Hier eet ik het liefst

Venéti 1948 🍷 C 3

Deze moderne bakker aan het Omónia-plein is mijn favoriete lunchtentje. In de ovens worden vijftig verschillende soorten brood en broodjes gebakken en de geur die dat oplevert is hemels. Je kunt er op de insteekverdieping onder het stucplafond uit 1920 je bestelling opeten. Beneden staan de toonbanken met niet alleen brood en broodjes, maar ook allerlei koekjes, rijstpudding (€ 2,95), yoghurt van schapen- of koeienmelk (€ 3,65), taartjes (€ 3,95) en pasteitjes. Maandag tot en met zaterdag zijn er ook warme, dagelijks wisselende gerechten (€ 6,55-7,65) te krijgen, die de bediening ook naar de tafeltjes op het plein brengt. Hoewel ik graag een glaasje wijn drink, neem ik hier altijd het versgeperste sinaas-appelsap (groot glas € 3,20). Ook het ontbijt is goed (vanaf € 3,95).

Odós Dorou 1/ Plafia Omónia, tel. 210 523 07 40, www.fournosveneti.gr, dag. 6-23 uur, metro: Omonia.

HEERLIJK DINEREN

Een van de laatste keldertavernes

Damigos 🍷 kaart 3, D 7

Veel van de oude huizen in de Pláka en in de oude delen van Athene hebben een souterrain. Tot voor kort werden ze meestal voor opslag gebruikt, maar soms ook als winkel of taverne. Slechts weinige van deze traditionele keldertavernes hebben door de inbouw van een airco weten te overleven. Drie daarvan zitten in de Odós Kydathinéon, een van de hoofdstraten van de Pláka. Sinds 1865 koestert Damigos de traditionele tavernekeuken. De favoriet is hier sinds jaar en dag de stokvis bakaljárós met de knoflookaardappelpuree skordaljá (€ 8,50). Elke dag wordt er verse mousaká (€ 7) gemaakt. Erg lekker is ook de uit Kreta en Santorini stammende kekererwtentpuree fáva (€ 3,80), net als de warm geserveerde patsarijá van rode bieten (€ 4,50). Een halve liter huiswijn kost slechts € 3,80-4,80. Het interieur is ondanks het ontbreken van ramen sfeer- vol. De muren zijn lindegroen gehouden en zijn versierd met iconen, landkaarten, oude wapens, strengen knoflook en oorkondes van Tripadvisor. Het rookverbod wordt hier streng nageleefd en – uniek voor Athene – er zijn 48 kle- dinghaken aan de muren bevestigd voor koude dagen!

Odós Kydathinéon 41, Pláka, tel. 210 322 50 84, www.mpakaliarakia.gr, dag. 12-15 en 17-24 uur, in augustus twee weken gesloten, metro: Syntagma.

Nieuw-Griekse keuken met Akropoliszicht

Kuzina 🍷 kaart 3, B 6

Traditionalisten mijden dit goede restaurant. Hier komen vooral jonge Atheners die in de zomer op witte stoelen aan witte tafeltjes tussen flanerende toeristen of verheven op het dakterras zitten om nieuwe smaaksensaties te

Wat een uitzicht! Wacht met een bezoek aan de Lykavittós tot het avond is en ga dan op de top eten in restaurant Orizontes.

ondergaan. De keuken bereidt Griekse gerechten met een Italiaanse of exotische inslag. Zo serveert men hier calamares met gember, sesamololie en zoete chilisaus. Het botermalse varkensvlees is twaalf uur in de oven gegaard en wordt gearomatiseerd met wat limoensap en basilicum. Op de kaart staat onder andere een driegangmenu voor € 19. De culinaire belevenis wordt vervolmaakt door het fraaie uitzicht op de Akropolis, terwijl de muziek wordt aangevuld door het geratel van passerende metro's.

Odós Adrianoú 9, Monastiráki, tel. 210 324 01 33, dag. vanaf 12 uur, www.kuzina.gr.

Tavernekost onder de plataan

Plátanos 🍷 kaart 3, C 6

Het leukste van deze al 85 jaar oude taverne is de verborgen ligging aan een piepklein pleintje in de oude wijk Pláka. De naam van het eethuisje verwijst naar een al even oude plataan. Op tafel komen stevige, traditionele tavernege- rechten; gekookt, gebakken of gegrild. De Griekse schrijver van misdaadromans Pétros Markáris is hier een van de stam- gasten. Hoofdgerechten vanaf € 8.

Odós Diogénon 4, Pláka, tel. 210 322 06 66, dag. 12-16.30, ma.-za. ook vanaf 19.30 uur, metro: Syntagma.

Visrestaurant onder de Akropolis

Psarrás 🍷 kaart 3, C 6

De meeste inwoners van Athene gaan bij voorkeur naar zee als ze vis willen eten. Daarom is er in de oude stad maar één echte vistaverne te vinden. Die dateert overigens al van 1898 en is zo goed, dat Mikis Theodorákis, Brigitte Bardot en Liz Taylor hier ook aan tafel schoven. De vis die voor vaste prijzen op de kaart staat is meestal uit de diepvries of van viskwekerijen afkomstig, bij verse vis gaat de prijs daarentegen naar gewicht en is ook afhankelijk van de dagprijs (meestal € 62-70/kg).

Odós Erechthéos 16/hoek Odós Erotokritou, Pláka, tel. 210 321 87 34, www.psaras-taverna.gr, dag. vanaf 12 uur, metro: Syntagma.

Als in een andere stad

Voliótiko Tsipurádko 🍷 B 5

Vólós is een stad in Midden-Griekenland die op het begin van het schiereiland Pílion ligt. Vroeger was die stad een

De 15 hoogtepunten in Athene

VERSCHEREN TITELS IN DEZE SERIE

Adriatische kust	Franse Alpen	Moezel
Algarve	Franse Atlantische kust	München
Amsterdam	Fuerteventura	Napels
Amsterdam English edition	Gardameer	New York
Andalusië	Gran Canaria	Normandië
Antwerpen, Mechelen	Hamburg	Oslo
Ardeche, Tarn, Cevennen	Helsinki	Parijs
Ardennen	Ibiza	Picardië
Athene	Ierland	Porto
Bali	IJsland	Praag
Bangkok	Istanbul	Provence
Barcelona	Istrië	Rhodos
Beijing	Italiaanse Riviera	Rijnroute
Berlijn	Kanaaleilanden	Rome
Bilbao, San Sebastián	Keulen	Saarland
Boedapest	Kopenhagen	Samos
Bretagne	Kos	Sardinië
Brugge en de Belgische kust	Krakau	Sauerland
Brussel	Kreta	Sevilla
Corfu	Kroatische kust, Dalmatië	Sicilië
Corsica	Lago Maggiore	Slovenië
Costa Blanca	Languedoc-Roussillon	St.-Petersburg
Costa Brava	La Palma	Stockholm
Costa del Sol	Lanzarote	Suriname
Côte d'Azur	Lille	Tel Aviv
Cuba	Lissabon	Tenerife
Curaçao, Aruba, Bonaire	Londen	Texel
Cyprus	Los Angeles, San Francisco, Las Vegas	Thailand zuid
Dolomieten	Luxemburg	Tokyo
Donauroute	Macedonië	Toscane
Dordogne	Madeira	Turijn
Dubai	Madrid	Turkse westkust
Dublin	Málaga	Turkse zuidkust
Edinburgh	Mallorca	Umbrië
Egypte	Malta	Valencia
Eifel	Marrakech	Venetië
Florence	Milaan	Waddeneilanden
		Wenen
		Zuid-Afrika
		Zwarte Woud

BOEK EN KAART: ZO WERKT HET

- Dit symbool verwijst naar de uitneembare kaart
- Op de kaart zijn alle adressen met naam ingetekend en door deze symbolen snel te vinden:
- Bezienswaardigheden**
- Overnachten**
- Eten en drinken**
- Winkelen**
- Uitgaan**
- Sport en activiteiten**

DE 15 HOOGTEPUNTEN

- 1 **Steeds weer het middelpunt** -> *het Syntagmaplein*
- 2 **Een duik in de drukte!** -> *op naar de Pláka*
- 3 **Een eiland midden in de stad** -> *naar Anafiótika*
- 4 **Op de godenrots** -> *de Akropolis*
- 5 **Spannend anders, fascinerende kunst** -> *Akropolismuseum*
- 6 **In het spoor van ...** -> *Archeologische Boulevard*
- 7 **Groen Athene** -> *Wandeling met Akropoliszicht*
- 8 **Jong Athene** -> *Thisio en Gázi*
- 9 **Krakers, graffiti en spelletjes** -> *Exarchia en Metaxourgio*
- 10 **Amalia, Sophia en vreemde heersers** -> *Odós Panepistimiou*
- 11 **Hier is het lekker shoppen** -> *de marktwijk*
- 12 **De weg naar het ik** -> *Nationaal Archeologisch Museum*
- 13 **De heilige met de hondenkop** -> *Byzantijns Museum*
- 14 **Top!** -> *Kolonáki en Lykavittós*
- 15 **Kleine schepen, grote schepen** -> *Piraeus*